

ENGLISH TRANSCRIPTION

The art of tempering their sabres is now lost, and all the blades of great value are ancient; however, their sabre is superior to any of ours; in its form and lightness. It is a great error in all the cavalry in Europe to have heavy sabres; I have often heard old German soldiers complain of it, and an old soldier is a good judge. It seems preposterous indeed to make all the sabres in a regiment of equal weight, without regard to the strength of the arm to use it; besides, a sharp light sabre will make a deeper cut than our heavy sabres now in use. Among the Turks, - every soldier chooses his own sabre, and takes such a one as he can manage with ease; thus, if he misses his stroke he can recover his guard, whilst a man with a heavy sabre is lost. The part grasped by the fingers in European sabres is much too thick, and weakens the hold.

Much is talked in Europe of the balance of a sabre by making it heavy in the hand¹; this cannot be the case in any degree, except the knob or pommel project out of the hand towards the elbow, which will enable him to raise up the point quick by the force of the wrist, after he has given a blow; but the weight of the fall of the blow is diminished in both cases. Let any man strike a blow with a sabre heavy in the hand, and then take out the blade, and put on it a light small handle and strike another blow with it, and he will find the difference. Let him strike with each fifty blows as quick as he can, and observe the difference of time, and the fatigue, and he will be convinced. The sharpness of the edge of the Turkish sabre, and the velocity which the arm gives to a light weapon, compensates for the weight of the sabre.

POLSKIE TŁUMACZENIE

Sztuka hartowania ich szabel przypadła, a szable o wielkiej wartości są stare; Jednak ich szable w swej formie i lekkości są lepsze niż jakiegokolwiek nasze. Jest wielkim błędem, że kawaleria Europy używa szabel ciężkich; często słyszałem narzekających na to starych niemieckich żołnierzy. A stary żołnierz to dobry sędzia. Wydaje się absurdalne, by każdemu z regimentu dawać szable o tej samej wadze, niezależnie od siły jego ramienia; poza tym, ostra i lekka szabla będzie cięła głębiej niż ciężkie szable, których teraz używamy. Pośród Turków każdy żołnierz wybiera taką szablę z jaką sobie z łatwością radzi; wskutek tego, gdy chybi on celu uderzeniem, może on wrócić do pozycji, podczas gdy ktoś z ciężką szablą przypadnie. Część którą się trzyma palcami w europejskiej broni jest zbyt gruba i osłabia chwyt.

Wiele się mówi w Europie o wyważeniu szabli, zwłaszcza takim blisko dłoni²; nie jest to rzecz dobra pod żadnym pozorem, chyba, że napałek lub główka wychodzi z dłoni od łokcia, co pozwala na szybkie uniesienie sztychu samą siłą nadgarstka w górę po uderzeniu; jednak masa opadającego uderzenia jest zmniejszona w obu wypadkach. Gdyby dać komuś uderzać szablą ciężką w dłoni, a później zabrać ostrze i dać mu rękojeść wąską i lekką i dać tym uderzyć raz jeszcze, pozna on różnicę. Gdy dać mu uderzyć pięćdziesiąt razy, najszybciej jak umie i notować czas i zmęczenie, będzie on przekonany. Ostrość brzeszczotów tureckich szabel oraz prędkość którą daje ramię lekkiej szabli, rekompensuje masę szabli.

1 (original footnote) The fulcrum is the fore-finger, and the back part of the hand presses down the pommel; but a man in battle does not keep his hand at one height; he lifts up his arm, and consequently has the weight of the handle of his sabre to lift up, and the power is in the elbow and shoulder, not in the wrist alone. It cannot be expected that men in action, particularly new troops, will use their sabres in the same manner they do on field days.

2 (Oryginalny odnośnik) Punktem podparcia jest palec wskazujący, a grzbiet dłoni dociska główkę; lecz człowiek w bitwie nie trzyma dłoni na jednej wysokości; podnosi nieraz swoją rękę a przez to musi podnieść całą masę swojej szabli, a przez to siła jest w łokciu i barku a nie tylko w nadgarstku. Nie można liczyć, że walczący, a zwłaszcza nowi w jednostce, będą używać swych szabel w taki sam sposób jak w trakcie treningu.

All their attention has been paid to the sabre for ages, with it they conquered their empire, and it certainly deserves some attention for cavalry. The edge of our sabres is never sharp enough, and the angle of the edge is too acute³. In regard to its crookedness it has an advantage, as a blow straight down gives a drawing cut ; and it is a good defence, for the arm being held out horizontally with the sabre upright in the hand, a small motion of the wrist turning the edge to the right or left, covers the body by the crook of the sabre ; the shoulder of the edge, not the edge itself, forms the parry.

Fencing with the crooked sabre was formerly taught to the janizaries. The push with the sabre is also a good attack. If, however, the push only is preferred for cavalry the lighter and longer the sabre is the better, and the nearer it is to a spear or lance. The blow upwards is esteemed the most dangerous by the Turks, as it is the most difficult to parry.

Many of their cavalry make use of the spear, which, for a close regular front, is perhaps the best weapon ; but as the Turkish horse wheel round in full speed, and are never in a regular straight line, perhaps no weapon is so advantageous as their light sharp crooked sabre. No body of cavalry that keeps together, and makes its evolutions without being broken (that is keeping a close front in a line) can give a shock to the Turkish cavalry; they wheel about and retreat much faster than regular cavalry can advance, and this not in a body, but each man turns his horse round in his place. Much might be said for and against their cavalry; it is foreign to my present purpose, and would require a long dissertation to put them and our cavalry in a comparative view. Only let it be remembered, that though their infantry can neither be opposed to European cavalry or infantry, nor their cavalry to European infantry, yet their cavalry is generally superior to all the cavalry they have been hitherto opposed to; I mean the better kind of their cavalry, which is now not very numerous, and can make no effectual opposition to an European army of good infantry with cannon.'

3 A tricky one, referring to the sharpness in a strange manner. British sabres were sharpened in a manner close to kitchen knives, while the eastern ones did have stable grind. In fact if we consider the blade grind, the eastern are acute – while the British are more obtuse.

Cała ich (*Turków – przyp. tłum.*) uwaga była skupiona na szabli przez wieki, przy jej pomocy podbili oni swoje imperium, zasługuje ona na nieco uwagi dla kawalerii. Ostrość naszych szabel (*brytyjskich – przyp. tłum*) nigdy nie jest wystarczająca, kąt szlifowania jest zbyt ostry⁴. Jeżeli chodzi o ich krzywiznę ma ona zaletę, cięcie wprost do dołu daje krojenie; i jest to dobra ochrona, jako, że ręka trzymana poziomo przed sobą z szablą do góry, gdy ruszyć małym ruchem nadgarstka przesuując ostrze w prawo lub w lewo zasłania ciało brzuścem szabli; a krawędź ostrza, nie samo ostrze tworzy zasłonę.

Szermierka krzywą szablą była dawniej uczona wśród Janczarów. Pchnięcie szablą jest dobrym atakiem. Jednak, gdy samo pchnięcie przeważa w kawalerii, wtedy im dłuższa i lżejsza jest szabla, tym lepiej, a im bliższa jest ona lancy lub włóczni tym lepiej. Cięcie w górę jest najbardziej uznawane przez Turków, jako, że jest ono najtrudniejsze do zasłony.

Wielu ich kawalerzystów używa włóczni, która dla uderzenia w zwartej linii jest raczej najlepszą bronią; lecz skoro u Turków koń zawija po kole w pełnym pędzie, żadna broń nie daje tyle przewagi, co ich lekkie krzywe szable. Żadna jednostka kawalerzystów która trzyma się razem i potrafi utrzymać linie w trakcie ewolucji (utrzymać zwarty szereg) może zachwiać kawalerię turecką; Zawijają oni i odskakują znacznie szybciej niż regularna kawaleria może nacierać, i robi to bez sztyku, bo każdy kawalerzysta potrafi obrócić swojego konia w miejscu. Wiele może być powiedziane za i przeciwko ich kawalerii; jest to jednak obce mojej obecnej intencji i wymagałoby długiego opracowania by móc porównać ich oraz naszą kawalerię w odpowiedni sposób. Jest ważne by pamiętać, że ich piechota nie może się równać z europejską piechotą czy kawalerią, czy ich kawaleria to europejskiej piechoty, lecz ich kawaleria jest lepsza niż każda kawaleria która dotychczas stała im naprzeciw; to rozumiejąc lepszą, ale obecnie nieliczną ich kawalerię, która nie może być żadną efektywną przewagą nad europejską armią piechoty z dobrymi działami.

4 Tłumacz: Tutaj zapewne chodzi o to, że szabla zachodnia jest ostrzona na samym końcu, bardziej jak zwykły kuchenny nóż, a nie jak w przypadku wschodnich szabel – równomiernym szlifem.

Their best Turkish sabres have one great defect, brittleness; they are apt to fly like glass by a blow given injudiciously, though a person used to cut with them will, without any danger of breaking a sabre or turning its edge, cut through an iron nail as thick as a man's finger. Few accidents happen in consequence of sabres breaking among the Turkish cavalry, but very frequently amongst the infantry, from ignorance of their use. In regard to this I will cite a fact which fell under my particular knowledge. At the storming of Oczaków⁵, a lieutenant of the fleet of the Black -Sea, a Mr. Fox, an Englishman, served as a volunteer, and marching at the head of a column of 200 Russian grenadiers, was opposed by a body of Turks: he was a man of prodigious bodily strength and great courage; he fought at the head of the column in the front rank, with a Turkish sabre ; it was soon broken ; the soldiers supplied him with others which they picked up from the ground, but from his want of skill, he broke these also. Till the enemy retreated he killed a number of Turks, and escaped without a wound, defending himself with the remainder of one sabre till he was supplied with another. None of these Turks had the least notion of parrying the blows. This Mr. Fox was a volunteer afterwards at the storming of Ismail⁶, where he was killed. He is remembered in the Russian army to this day as a great hero.

Ich najlepsze tureckie szable mają jeden ogromny defekt; mają one skłonność do pryskania niczym szkło jeżeli cięcie było wykonane nierozsądnie, jednak osoba, przyzwyczajona do cięcia nimi, będzie bez niebezpieczeństwa pęknięcia szabli lub zawinięcia się brzeszczotu przeciąć żelazny gwóźdź grubości męskiego palca. Niewiele wypadków pęknięcia szabel zdarza się wśród tureckiej kawalerii, jednak jest to bardzo często wśród piechoty, ze względu na ignorancje użytkowników. W związku z tym zacytuję fakt, który nie umknął mojej uwadze. W trakcie uderzenia na Oczaków⁷, porucznik floty czarnomorskiej – pan Fox, Anglik, ochotnik, maszerujący na czele kolumny 200 rosyjskich grenadierów, stanął naprzeciw oddziałów tureckich: a był to człowiek słusznej siły i wielkiej odwagi; walczył na czele kolumny w przednim szeregu, władając turecką szablą; po tym jak wkrótce pękła, żołnierze dali mu kolejną, którą podnieśli z ziemi, lecz i ta, z braku jego umiejętności szybko pękła. Do momentu wycofania się wroga, zabił on liczbę Turków nie odnosząc przy tym tan, broniąc się ułamkiem szabli, aż nie otrzymał kolejnej. Żaden z tych Turków nie miał nawet cienia myśli o zasłanianiu się. Ten sam pan Fox był także ochotnikiem w trakcie szturm na Izmail⁸, gdzie zginął. Jest on pamiętany po dziś dzień (tj. koniec XVIII wieku) w rosyjskiej armii jako wielki bohater.

5 Siege of Oczaków – in 1788, it was a siege of Turkish held city by the Russian forces of the Russo-Turkish War (1788 – 1792). While the most important was the December assault on Husayn Pasha palace, the described event took place in July while fighting off the counter assault of Janissaries on the Russian lines by Alexandre Suvorov, when both grenadiers were defending from the janissaries.

6 Assault on Ismail keep in the december 1790 in the same Russo-Turkish War. It was achieved by the general assault after a month of a siege.

7 Oblężenie Oczakowa – w 1788 roku, na początku wojny rosyjsko-tureckiej (1787-1792). Najważniejszym etapem był szturm na pałac Hasana (Huseyna) Paszy. Jednak opisane walki raczej dotyczyły walk o odparcie wypadu tureckich oddziałów w Lipcu przez Alexandra Suworowa, ponieważ te walki były prowadzone między janczarami i oddziałami grenadierów.

8 Zdobycie twierdzy Izmail w grudniu 1790, w trakcie wojny rosyjsko-tureckiej. Osiągnięte zostało przez decydujący szturm po ponad miesiącu oblężenia.

As soldiers, even the best taught to use the crooked sabre, are not always so calm in action as to make the best use of it, a blade tempered in the manner of the best blades in Europe is preferable, provided the edge perfectly sharp and the angle of it not too acute; and as to the crooked form, it also requires coolness and knowledge to use it, for if the part which bends most forward and the point do not descend in a straight line (i. e. if the edge and the back do not descend in the same line) the point will turn the sabre sideways by its weight, as soon as the crooked part strikes, and prevent its cutting ; for this reason a straighter blade, in an ignorant or timid hand, is preferable ; but a light blade and thin hilt is absolutely necessary for the safety of the soldier.

It may be remembered that the Romans, with their short swords, had a great advantage over the Gauls, whose long heavy swords soon tired them. A Turk, with his light short sabre proportioned to his strength (for they are not long taking the chord of the segment⁹) will not tire so soon as an European with his long heavy sabre. I speak of cavalry, for the sabre, after the invention of the bayonet, is a bad weapon for infantry.

Jako, że żołnierze, nawet ci najlepiej nauczeni w posługiwaniu się krzywą szablą, nie zawsze są tak spokojni w trakcie akcji, by mieć z niej najlepszy użytek, preferowane jest hartowanie metodą najlepszych ostrzy europejskich ,zaznaczając, że krawędź jest perfekcyjnie ostra a kąt jego nie jest zbyt wąski. Co do swej krzywej formy, jej użycie wymaga także nieco zimnej krwi i wiedzy, jako, że część, która zagina się a sztych który nie podąża za nią w prostej linii (tj. jeżeli ostrze i grzbiet nie idą równolegle) sztych będzie ściągał swoją masą ostrze na bok i uniemożliwiał cięcie; dlatego prosta szabla dla rąk małych bądź ignoranta jest preferowana; jednocześnie lekkie ostrze i cienka rękojeść są absolutnie wymagane dla bezpieczeństwa żołnierza

Warto pamiętać, że Rzymianie swymi krótkimi mieczami mieli wielką przewagę nad Galami których długie i ciężkie miecze szybko nużyły ich. Turek, ze swą lekka i krótką szablą, dostosowana do ich siły (ciężciwa ich krzywizny nie zabiera długiej części ostrza¹⁰) nie zmęczy się tak szybko jak europejczyk z jego długą, ciężką szablą. Mówię tu o kawalerii, jako, że szabla, po wymyśleniu bagnetu jest mierną bronią dla piechoty.

9 From the translator: This one was quite challenging. I presume it has one of the two meanings. Firstly it refers to the depth of the curvature, secondly (which I find the most suitable) refers to the way the curvature is deepening – that is the upper part of the blade is curved, rest is either mildly or not curved at all. Which is in fact one of the most important features of the eastern sabres curvature.

10 przyp. tłum. - tutaj są potencjalne dwa znaczenia. Mianowicie: pierwsze dotyczyć ma ogólnie głębokości krzywizny szabel tureckich, drugie znaczenie, które wydaje mi się bardziej prawdziwe – dotyczy rodzaju krzywizny, czyli dokładniej rzecz biorąc krzywizny tzw. typu zmiennego, czyli takiej, że jest ona głębsza przy sztychu (często u zastawy są praktycznie proste) – jest to najważniejsza różnica między krzywizną szabel europejskich oraz wschodnich.